

КІЛЬКІСТЬ ЗВЕРНЕНЬ У 2016 р.

Передача с/г земель державної власності	1723
Надання адміністративних послуг	922
Скарги на працівників	723
Робота Публічної кадастрової карти	170
Функціонування Державного земельного кадастру	143
Робота землевпорядних організацій	139
Орендні відносини	32
Корупційні дії	8
Робота автоматизованої системи документообігу	4
Роз'яснення земельного законодавства	3
Розпаювання земель	2
Спори між суміжними землевласниками	2
ВСЬОГО ЗВЕРНЕНЬ	3871

Земельні спори та захист прав землевласників.

Відповідно до законодавства України, земельні спори можуть вирішуватися судами, органами місцевого самоврядування та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин. Винятково судами вирішуються земельні спори з приводу володіння, користування і розпорядження земельними ділянками, а також спори щодо розмежування територій. Органи місцевого самоврядування вирішують земельні спори у межах населених пунктів щодо меж земельних ділянок, дотримання правил добросусідства та розмежування меж районів. Держгеокадастр також сприяє вирішенню проблем, пов'язаних із функціонуванням кадастрової системи, роботою Держгеокадастру та землевпорядних організацій, а також щодо різних земельних операцій.

Повноваження щодо захисту прав щодо земельних відносин має Представник Уповноваженого Верховної Ради України з питань дотримання соціально-економічних та гуманітарних прав. Скарги на земельну тематику також приймає Рада бізнес-омбудсмена України, що функціонує при Кабінеті Міністрів України.

Таблиця 1. Скарги на гарячу лінію Держгеокадастру та судові позови щодо земельних питань за областями України, 2016 рік

Область	Кількість звернень на гарячу лінію у 2016 р.		Кількість судових позовів у 2016 р.	
	Всього, заяв	На 10 тис. власників/користувачів	Всього, заяв*	На 10 тис. власників/користувачів
АР Крим	-	-	-	-
Вінницька	92	0,68	1 070	7,95
Волинська	35	0,46	591	7,76
Дніпропетровська	547	3,99	1 347	9,82
Донецька	84	0,48	675	3,88
Житомирська	293	2,81	1 107	10,61
Закарпатська	73	1,01	652	8,99
Запорізька	268	2,70	1 044	10,53
Івано-Франківська	40	0,39	744	7,19
Київська	226	1,53	2 154	14,58
Кіровоградська	272	3,66	1 050	14,14
Луганська	25	0,23	236	2,17
Львівська	87	0,64	1 425	10,44
Миколаївська	163	2,32	1 086	15,45
Одеська	192	1,65	2 521	21,73
Полтавська	286	3,01	1 169	12,31
Рівненська	25	0,37	1 148	17,00
Сумська	75	0,85	1 015	11,52
Тернопільська	37	0,46	586	7,27
Харківська	309	2,28	1 804	13,32
Херсонська	75	1,18	843	13,30
Хмельницька	182	1,83	1 334	13,42
Черкаська	162	2,25	1 106	15,37
Чернівецька	18	0,25	628	8,88
Чернігівська	45	0,50	854	9,53
м.Київ	243	26,49	2 192	238,96
м. Севастополь	-	-	-	-
Україна	3 871	1,53	28 442	11,27

* розбивка судових позовів за областями не включає 61 цивільний позов щодо сервітутів

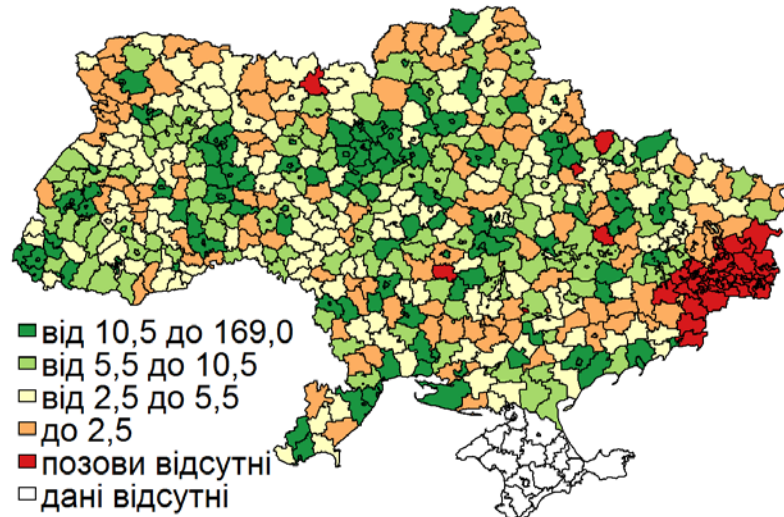
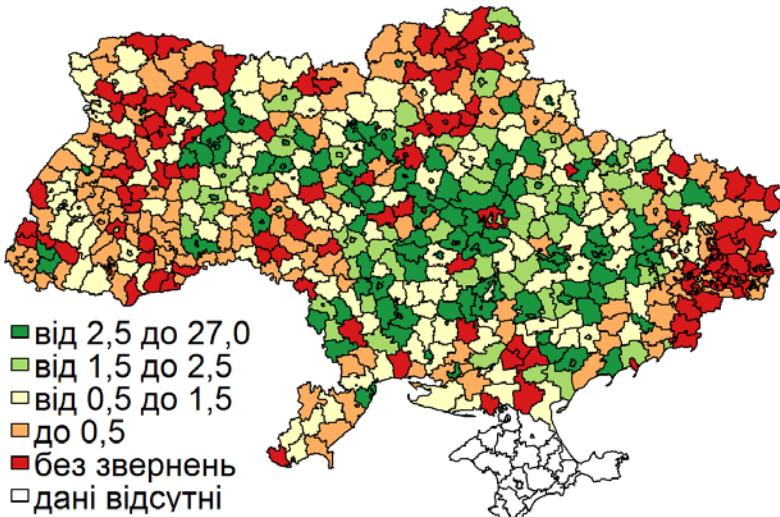
Висновки

- У 2016 році на гарячу лінію Держгеокадастру було отримано 3 871 скаргу. Переважна їх більшість стосувалася питань передачі сільськогосподарських земель державної форми власності (1 723 або 44,5% від загальної кількості скарг) та надання адміністративних послуг (922 або 23,8%).
- Більшість звернень надійшло із сільської місцевості (63,5%), проте, у перерахунку на 10 тис. землевласників та землекористувачів, вища активність спостерігалась у міській місцевості (2,93 проти 1,20).
- Найактивніше скарги надходили у м.Київ (26,49 на 10 тис. землевласників та землекористувачів), на Дніпропетровщині (3,99) та Кіровоградщині (3,66). Найнижча активність спостерігалась на Рівненщині (0,37), Чернігівщині (0,25) та Луганщині (0,23).
- У 2016 році кількість судових позовів щодо земельних питань знизилась на 1,6% до 28 442 (11,27 на 10 тис. землевласників і землекористувачів): 44% – цивільних, 39% - адміністративних, 17% - господарських.
- У 2016 році, з 868 скарг, що надійшли до Ради бізнес-омбудсмена, 6 скарг стосувались діяльності Держгеокадастру, а 15 скарг - дії органів місцевого самоврядування щодо відведення земельних ділянок.

Звернення на гарячу лінію Держгеокадастру та судові позови щодо земельних питань

Рисунок 1. Звернення на гарячу лінію Держгеокадастру у 2016 році, на 10 тис. землевласників/землекористувачів

Рисунок 2. Судові позови щодо земельних питань у 2015 році, на 10 тис. землевласників/землекористувачів

Таблиця 2. Міста та райони за активністю надходження звернень на гарячу лінію Держгеокадастру, 2016 рік

Таблиця 3. Класифікація отриманих у 2016 році судових позовів щодо земельних відносин

Район/місто	Область	Кількість скарг	
		На 10 тис. користувачів/власників	Всього, шт.
Топ-5 найбільш активних			
м. Київ	м. Київ	26.49	243
Світловодський	Кіровоградська	22.97	53
м. Дніпро	Дніпропетровська	18.80	276
Веселинівський	Миколаївська	15.31	36
Новомиколаївський	Запорізька	14.90	16
Топ-5 найменш активних			
Бершадський	Вінницька	0.13	1
Сокальський	Львівська	0.12	1
Чернігівський	Чернігівська	0.10	1
м. Луганськ	Луганська	0.07	1
м. Донецьк	Донецька	0.05	1

Категорія справ	Справ
Адміністративні справи	11127
Спори щодо планування і забудови територій	3610
Спори щодо розпорядження землями держави, громад	1603
Спори щодо відчуження земельних ділянок	66
Інші спори щодо землеустрою, державної експертизи	1439
Державна реєстрація речових прав	3113
Інші спори щодо сталого розвитку землекористування	634
Спори щодо плати за землю	662
Цивільні справи	12487
Спори щодо земельних правовідносин	12227
Спори про припинення права власності на земельну ділянку	188
Спори з приводу сервітутів	61
Спори щодо права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис)	9
спори про право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій)	2
Господарські справи	4828
ВСЬОГО СПРАВ	28442

Від чого залежить активність звернень на гарячу лінію Держгеокадастру?

- Активність звернень на гарячу лінію у районах та містах України тісно пов'язана з активністю надходження судових позовів щодо земельних питань (коефіцієнт кореляції складає 25,5%). Таким чином, частина невирішених звернень на «гарячу лінію» у подальшому може трансформуватись у судові позови.
- У районах із більшою площею та вищою активністю реєстрації нових земельних ділянок у Кадастрі також спостерігається більша кількість звернень на «гарячу лінію» Держгеокадастру.
- У районах та містах із вищою ціною оренди 1 га сільгоспугідь спостерігається вища кількість судових позовів щодо земельних питань. З іншого боку, реєстрація земель у Кадастрі сприяє захисту прав землевласників, оскільки у районах з вищою часткою зареєстрованих земель у Кадастрі спостерігається нижча активність судових позовів. Також, у районах із гіршим розвитком інфраструктури спостерігається порівняно менше судових позовів.